

РЕШЕНИЕ

КАРАР

11 НОЯБРЯ 2019 ел

Болгар ш.

№ 43-5

Татарстан Республикасы
Спас муниципаль районының
жирле үзидарә органнарына
мөрәжәгатьләрне карау тәртибе
һәм сроклары турындагы
нигезләмәне раслау хакында

"Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль закон, "Россия Федерациясендә гражданнар мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында" 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль закон, "Татарстан Республикасында гражданнар мөрәжәгатьләре турында" 2003 елның 12 маендагы 16-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә, Спас муниципаль районы Советы

Карар итте:

1. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы жирле үзидарә органнарына гражданнар мөрәжәгатьләрен карау тәртибе һәм сроклары турында нигезләмәне расларга.

2. Үз көчен югалткан дип тану:

- ТР Спас муниципаль районы Советының 2007 елның 14 августында кабул ителгән «Спас муниципаль районында гражданнар мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турындагы нигезләмәне раслау турында»гы 19-6 номерлы карары.

- ТР Спас муниципаль район Советының 2018 елның 6 августында кабул ителгән «Спас муниципаль район Советының 2007 елның 14 августындагы 19-6 номерлы карары белән расланган гражданнар мөрәжәгатьләрен карау тәртибенә үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында»гы 29-2 номерлы карары.

3. Спас муниципаль районы жирле үзидарә органнарына үз эшендә әлегә Нигезләмәгә таянып эш итәргә.

4. Әлегә карарны Спас муниципаль районының [http:// www. spasskiy.tatarstan.ru](http://www.spasskiy.tatarstan.ru) хокукый мәгълүматның рәсми сайтында (<http://pravо.tatarstan.ru>) закон белән билгеләнгән срокта бастырырга.

Спас муниципаль районы
Башлыгы, Совет Рәисе

Ф.В. Мөхәммәтов

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы
гражданнарның жирле үзидарә органнарына мөрәжәгатьләре
карау тәртибе һәм сроклары турында нигезләмә

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районының жирле үзидарә органнарына гражданнар мөрәжәгатьләрен карау тәртибе һәм сроклары турында әлеге нигезләмә (алга таба - нигезләмә) "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, "Россия Федерациясендә гражданнар мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында" 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль закон (алга таба - Федераль закон) нигезендә эшләнде. Нигезләмә гражданнарның жирле үзидарә органнарына мөрәжәгатьләргә конституциячел хокукларын гамәлгә ашыруны тәмин итүгә юнәлдерелгән һәм гражданнар мөрәжәгатьләрен - шәхес хокукларын гамәлгә ашыруның һәм саклауның мөһим чарасы, жирле үзидарә органнарының халык белән элемтәсен, жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү өчен кирәкле мәгълүмат чыганагын ныгытуның мөһим чарасы булып тора һәм халыкның жирле үзидарәне гамәлгә ашыруда катнашуы гарантияләренең иң мөһим формаларының һәм гарантияләренең берсе булып тора.

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Һәр граждан шәхсән яисә үзенең вәкиле аша мөрәжәгать итәргә, шулай ук, гражданнар берләшмәләренең, шул исәптән юридик затларның, Спас муниципаль районының жирле үзидарә органнарына, Спас муниципаль районы жирле үзидарә органнары вазыйфай затларына (алга таба-вазыйфай затлар) шәхси һәм коллектив мөрәжәгатьләр жибәрергә хокуклы.

Спас муниципаль районының жирле үзидарә органнары һәм вазыйфай затлар үз компетенциясе чикләрендә гражданнарның мөрәжәгатьләрен кабул итәргә, аларны "Россия Федерациясе гражданнарының мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында" 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль законда һәм әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән тәртиптә һәм вакытларда карарга, тиешле чаралар күрергә, тиешле җаваплар бирергә тиеш.

1.2. Әлеге Нигезләмәдә түбәндәге төп төшенчәләр кулланыла:

- гражданин мөрәжәгате-Спас муниципаль районы жирле үзидарә органнарына яисә Спас муниципаль районы жирле үзидарә органнарының вазыйфай затларына язма рәвештә яисә электрон документ рәвешендә тәкъдим, гариза яки шикаять, шулай ук гражданинның Спас муниципаль районы жирле үзидарә органнарына телдән мөрәжәгате;

- тәкъдим - гражданның законнарны һәм башка норматив хокукый актларны, Спас муниципаль районының жирле үзидарә органнары эшчәнлеген камилләштерү, ижтимагый мөнәсәбәтләрен үстерү, дәүләт һәм җәмгыять эшчәнлегенә социаль-икътисадый һәм башка өлкәләрен яхшырту буенча рекомендациясе.;

- гариза - гражданның аның конституциячел хокукларын һәм ирекләрен яисә башка затларның конституциячел хокукларын һәм ирекләрен гамәлгә ашыруда ярдәм итү турындагы үтенече, йә законнарны һәм башка норматив хокукый актларны бозу, Спас муниципаль районының жирле үзидарә органнары һәм Спас муници-

паль районының жирле үзидарэ органнары эшендэ кимчелеклэр, яисэ күрсэтелгән органнарның һәм вазыйфаи затларның эшчәнлеген тәнкыйтьләү турында хәбәр;

* - шикаять-гражданинның аның бозылган хокукларын, ирекләрен яисэ законлы мәнфәгатьләрен йә башка затларның хокукларын, ирекләрен яисэ законлы мәнфәгатьләрен торгызу яисэ яклау турында үтенечеме;

- коллектив мөрәжәгать - ике һәм аннан да күбрәк гражданның мөрәжәгате, гражданның, шул исәптән юридик затларның берләшмәләрен, шулай ук тавыш бирү яки митингта катнашучыларның имзаларын жыю юлы белән кабул ителгән мөрәжәгать;

- Вазыйфаи зат - вәкаләтле вәкил функцияләрен даими, вакытлыча яисэ махсус вәкаләт буенча башкаручы йә Спас муниципаль районының жирле үзидарэ органнарында оештыру-күрсәтмә, административ-хужалык функцияләрен башкаручы зат.

1.3. Әлеге Нигезләмәнең гамәлдә булуы, федераль конституциячел законнарда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә каралырга тиешле мөрәжәгатьләрдән тыш, гражданның барлык мөрәжәгатьләренә дә кагыла.

1. Гражданның мөрәжәгатьләрен карау эшен оештыру.

2.1. Спас муниципаль районы жирле үзидарэ органнары (алга таба - жирле үзидарэ органнары) һәм Спас муниципаль районы жирле үзидарэ органнарының вазыйфаи затлары (алга таба - вазыйфаи затлар) гражданның мөрәжәгатьләрен карау эшен оештырырга, мөрәжәгатьләргә объектив, һәръяклы һәм үз вакытында карауны, вазыйфаи затлар тарафыннан гражданның шәхси кабул итүне, гражданның мөрәжәгатьләренә асылы буенча карарлар кабул итүне тәмин итәргә тиеш.

2.2. Гражданның мөрәжәгатьләре буенча эш башкару эш башкаруның башка төрләренән аерым алып барыла. Жирле үзидарэ органнары үзләре махсус төзелә торган структур бүлекчәләр аша яисэ эшчәнлегә тиешле нигезләмәләр белән билгеләнә торган махсус билгеләнгән затлар аша гражданның мөрәжәгатьләрен кабул итүне оештыралар.

2.3. Жирле үзидарэ органнарына һәм вазыйфаи затларга язмача яки телдән, шәхси кабул итүдә баян ителгән барлык мөрәжәгатьләр, шулай ук почта, телефон, телеграф яки башка юл белән алынган мөрәжәгатьләр билгеләнгән тәртиптә теркәлә.

2.4. Язма мөрәжәгать жирле үзидарэ органына яисэ вазыйфаи затка кергәннән соң өч көн эчендә мәжбүри теркәлгә тиеш.

3. Гражданның мөрәжәгатьләре буенча эшләр ведомство буйсынуы

3.1. Гражданның мөрәжәгатьләре жирле үзидарэ органнары һәм вазыйфаи затлар тарафыннан аларның компетенциясе нигезендә карала.

3.2. Миграция өлкәсендә Россия Федерациясе законнарын бозу очраklары турында мәгълүмат булган язма мөрәжәгать, теркәлгән көннән алып биш көн эчендә эчке эшләр өлкәсендә федераль башкарма хакимият органының территориаль органына һәм Россия Федерациясе субъектының иң югары вазыйфаи затына (Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенә югары башкарма органы житәкчесенә) мөрәжәгать жибергән гражданның мөрәжәгате яңадан күчерү турында хәбәрнамә белән жиберелә., "Россия Федерациясе гражданның мөрәжәгатьләрен карау

тәртибе турында"2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль законның 11 статьясындагы 4 өлешендә күрсәтелгән.

3.3. Язма мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне хәл итү берничә дәүләт органы, жирле үзидарә органнары яисә вазыйфаи затлар компетенциясенә керсә, мөрәжәгатьнең күчermәсе теркәлгән көннән жиде көн эчендә тиешле дәүләт органнарына, жирле үзидарә органнарына яисә тиешле вазыйфаи затларга жибәрелә.

3.4. Шикаятьне карау өчен дәүләт органына, жирле үзидарә органына яки вазыйфаи затка жибөрү тыела, аларның карары һәм гамәлләренә (яисә гамәл кылмавына) шикаяять бирелә.

4. Гражданнар мөрәжәгатьләренең язма формасы

4.1. Гражданның язма рәвештә бәян ителгән мөрәжәгатендә мөрәжәгать жибәрелгән органның исеме йә атамасы, йә тиешле вазыйфаи затның фамилиясе, исеме, атасының исеме, йә вазыйфасы, шулай ук тәкъдим, гариза яки шикаятьнең асылын бәян итү, гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме (соңгысы-булган очракта), почта адресы яисә электрон почта адресы булырга тиеш, алар буенча мөрәжәгатьне янадан тапшыру турында хәбәрнамә, шәхси имза һәм датага.

4.2. Гражданнар Татарстан Республикасы дәүләт телләрендә, туган телдә яки Россия Федерациясе халыкларының теләсә кайсы башка телендә тәкъдимнәр, гаризалар, шикаятьләр белән мөрәжәгать итәргә хокуклы. Жаваплар тәкъдимнәр, гариза, шикаяять гражданнарның бирелә телендә мөрәжәгать итү. Мөрәжәгать итү телендә жавап бирү мөмкин булмаган очракта, Татарстан Республикасының дәүләт телләре кулланыла.

4.3. Әгәр язмача мөрәжәгатьтә мөрәжәгать иткән гражданның фамилиясе яки жавап жибәрелергә тиешле адресы (почта адресы яки электрон почта адресы) күрсәтелмәгән булса, мөрәжәгатькә жавап бирелми. Әгәр күрсәтелгән мөрәжәгатьтә әзерләнә, кылына яисә кылына торган хокукка каршы гамәлләр турында, шулай ук аны әзерләүче, кылучы яисә кылган зат турында белешмәләр булса, мөрәжәгать дәүләт органына аның компетенциясе нигезендә жибәрелергә тиеш.

4.4. Язма мөрәжәгать тексты укуга бирелмәсә, мөрәжәгатькә жавап бирелми һәм ул дәүләт органына, жирле үзидарә органына яисә вазыйфаи затка карап тикшерү өчен жибәрелергә тиеш түгел, бу хакта мөрәжәгать теркәлгән көннән жиде көн эчендә мөрәжәгать жибәргән гражданга хәбәр ителә.

4.5. Язма мөрәжәгать тексты тәкъдим, гариза яки шикаятьнең асылын билгеләргә мөмкинлек бирмәсә, мөрәжәгатькә жавап бирелми, һәм ул дәүләт органына, жирле үзидарә органына яисә вазыйфаи затка карап тикшерүгә аларның компетенциясе нигезендә жибәрелә алмый, бу хакта мөрәжәгатьне теркәгән көннән жиде көн эчендә мөрәжәгать жибәргән гражданга хәбәр ителә.

4.6. Жирле үзидарә органы яисә вазыйфаи зат, вазыйфаи затның, шулай ук аның гаилә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм мөлкәтенә рецензур булмаган яисә мыскыллау белдерүләре, янаулары булган язма мөрәжәгать алганда, мөрәжәгатьне анда куелган сорауларның асылы буенча жавапсыз калдырырга һәм мөрәжәгать жибәргән гражданга хокуктан явызларча файдаланырга ярамавы турында хәбәр итәргә хокуклы.

4.6. Жирле үзидарә органына яисә вазыйфаи затка электрон документ рәвешендә кергән мөрәжәгать законнарда билгеләнгән тәртиптә каралырга тиеш. Мөрәжәгатьтә граждан үзенең фамилиясен, исемен, атасының исемен (соңгысы бул-

ган очракта), жавап электрон документ рәвешендә жибәрелергә тиеш булса, электрон почта адресын һәм жавап язма рәвештә жибәрелергә тиеш булса, почта адресын мәжбүри рәвештә күрсәтә. Граждан хокуклы беркетергә мондый мөрәжәгать кирәкле документларны һәм материалларны электрон формада йә жибәрергә күрсәтелгән документларны һәм материалларны яки аларның күчермәләрен язма рәвештә.

5. Гражданнарны шәхси кабул итү

5.1. Жирле үзидарә органнарында гражданнарны шәхси кабул итү аларның житәкчеләре һәм моңа вәкаләтле затлар тарафыннан үткәрелә. Турында мәгълүмат урыны кабул итү, шулай ук турында билгеләнгән кабул итү өчен көннәрдә һәм сәгатьләрендә житкерелә мәгълүматлар гражданнар.

5.2. Шәхси кабул иткәндә гражданин шәхесен таныклаучы документ күрсәтә.

5.3. Эчтәлек телдән мөрәжәгать заносится бу карточкасы шәхси кабул итү гражданин. Әгәр телдән мөрәжәгатьтә бәян ителгән фактлар һәм хәлләр күзгә күренеп торса, өстәмә тикшерүне таләп итмәсә, мөрәжәгатькә жавап шәхси кабул итү барышында телдән бирелергә мөмкин, бу хакта гражданны шәхси кабул итү карточкасында язу эшләнә. Калган очракларда мөрәжәгатьтә куелган сорауларның асылы буенча язмача жавап бирелә.

5.4. Шәхси кабул итү барышында кабул ителгән язма мөрәжәгать "Россия Федерациясе гражданнары мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында" 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль законда һәм "Татарстан Республикасында гражданнар мөрәжәгатьләре турында" 2003 елның 12 маендагы 16-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән билгеләнгән тәртиптә теркәлергә һәм карап тикшерелергә тиеш.

5.5. Мөрәжәгатьтә хәл ителеше жирле үзидарә органы яисә вазыйфаи зат компетенциясенә керми торган мәсьәләләр булса, граждандан аңа кайда һәм нинди тәртиптә мөрәжәгать итәргә кирәклеген аңлатма бирелә.

5.6. Шәхси кабул итү барышында гражданин, әгәр элек мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрнең асылы буенча жавап бирелгән булса, мөрәжәгатьне алга таба караудан баш тартырга мөмкин.

5.7. Гражданнарның аерым категорияләре Россия Федерациясе законнарында каралган очракларда беренче чиратта шәхси кабул итү хокукыннан файдалана.

6. Гражданнар мөрәжәгатьләрен карау сроклары

6.1. Мөрәжәгатьләренең барлык төрләре - жирле үзидарә органнарына яисә вазыйфаи затка аларның компетенциясе нигезендә кергән индивидуаль һәм күмәк мөрәжәгатьләр язма мөрәжәгать теркәлгән көннән алып 30 көн эчендә карала.

6.2. Аерым очракларда, шулай ук "Россия Федерациясе гражданнары мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында" 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль закон белән һәм "Татарстан Республикасында гражданнар мөрәжәгатьләре турында" 2003 елның 12 маендагы N 16-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы белән, жирле үзидарә органы житәкчесе, вазыйфаи зат йә вәкаләтле зат мөрәжәгатьне карау срогын 30 көннән дә артык булмаган көнгә озайтырга хокуклы,

аны мөрәжәгатьне жибәргән гражданны карау срогын озайту турында хәбәр итәргә хокуклы.

* 6.3. Мөрәжәгатьне карау нәтижеләре турында гражданга, тиешле карар кабул ителгәннән соң, өч көн эчендә, әмма әлеге бүлекнең 6.1. һәм 6.2 өлешләрендә билгеләнгән сроклардан да соңга калмыйча жибәрелә.

7. Мөрәжәгатьне карау

7.1. Жирле үзидарә органнары яисә вазыйфаи зат:

1) мөрәжәгатьне объектив, һәрьяклы һәм үз вакытында карауны тәэмин итә, кирәк булган очракта-мөрәжәгать жибәргән граждан катнашында;

2) мөрәжәгатьне карау өчен кирәкле, шул исәптән электрон формада, башка дәүләт органнарында, жирле үзидарә органнарында һәм башка вазыйфаи затлардан, судлардан, беренчел тикшерү органнарыннан һәм беренчел тикшерү органнарыннан тыш, документлар һәм материаллар соратып ала;

3) гражданның бозылган хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен торгызу яисә яклауга юнәлдерелгән чаралар күрә;

4) "Россия Федерациясе гражданны мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында" 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль законның 11 статьясында күрсәтелгән очраклардан тыш, мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрнең асылы буенча язмача җавап бирә";

5) гражданга аның мөрәжәгатен карау өчен башка дәүләт органына, жирле үзидарә органына яисә башка вазыйфаи затка аларның компетенциясе нигезендә жибәрү турында хәбәр итә.

7.2. Жирле үзидарә органнары яисә вазыйфаи зат билгеләнгән тәртиптә жибәрелгән дәүләт органы, жирле үзидарә органы яисә мөрәжәгатьне карый торган вазыйфаи зат гарызнамәсе буенча 15 көн эчендә мөрәжәгатьне карау өчен кирәкле документлар һәм материаллар, дәүләт серен яисә федераль закон белән саклана торган бүтән серне тәшкит итүче һәм алар өчен аерым тәртип билгеләнгән документлардан һәм материаллардан тыш, тапшырырга тиеш.

7.3. Мөрәжәгатькә җавап жирле үзидарә органы житәкчесе, вазыйфаи зат яисә аңа вәкаләтле зат тарафыннан имзалана.

7.4. Мөрәжәгатькә җавап жирле үзидарә органына яисә вазыйфаи затка электрон документ рәвешендә алынган мөрәжәгатьтә күрсәтелгән электрон почта адресы буенча һәм жирле үзидарә органына яисә вазыйфаи затка язма рәвештә алынган мөрәжәгатьтә күрсәтелгән почта адресы буенча язма рәвештә жибәрелә. Моннан тыш, билгесез затлар даирәсе мәнфәгатьләренә кагылышлы тәкъдим, гариза яисә шикаять булган мөрәжәгатькә, аерым алганда, билгесез затлар даирәсенә карата чыгарылган суд карары шикаять белдерелә торган мөрәжәгатькә, җавап, шул исәптән суд карарына шикаять бирү тәртибен аңлату белән, , "Россия Федерациясе гражданны мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында" 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль законның 6 статьясындагы 2 өлеше таләпләрен үтәп, "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә жирле үзидарә органнары мәгълүматларының рәсми сайтында урнаштырылырга мөмкин.

7.5. Мөрәжәгатьне караганда мөрәжәгатьтәге мәгълүматларны, шулай ук гражданның шәхси тормышына кагылышлы белешмәләрен аның ризалыгыннан башка тарату рөхсәт ителми. Мөрәжәгатьтәге белешмәләрен тарату, мөрәжәгатьтә куелган

мәсьәләләрне хәл итү компетенциясенә кәргән дәүләт органына, жирле үзидарә органына яисә вазыйфай затка язма мөрәжәгать жибәрү булып тормый..

7.6. Вәкаләтләре туктатылган вазыйфай затка адресланган граждан мөрәжәгәте күрсәтелгән вәкаләтләрне гамәлгә ашыру йөкләнгән вазыйфай зат тарафыннан карала.

8. Коррупцион юнәлештәге фактлар буенча гражданнар мөрәжәгатьләрен карау

8.1. «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрәндәге 273 - ФЗ номерлы Федераль закон һәм «Татарстан Республикасында коррупциягә каршы торы турында» 2006 елның 4 маендагы 34-ЗРТ номерлы Татарстан Республикасы Законы нигезендә гражданнар коррупциячел юнәлештәге фактлар буенча жирле үзидарә органнарына мөрәжәгать жибәрәргә хокуклы.

8.2. Коррупция юнәлешендәге фактлар буенча гражданнарның мөрәжәгатьләре үз эченә коррупция фактлары һәм Янап акча алу, гражданнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен кысу, хезмәт тәртибенә карата таләпләрне бозу, шулай ук хезмәт урыныннан явызларча файдалану билгеләрен үз эченә алган бүтән гамәлләр кылу турында белешмәләр ала.

8.3. Эзерләнә торган, кылына торган яки кылынган хокукка каршы гамәлләр турында, шулай ук аны эзерләүче, башкаручы яки кылган зат турында мөрәжәгать иткәндә, мондый мөрәжәгать хокук саклау органнарына аларның компетенциясе нигезендә жибәрелә.

8.4. Коррупция юнәлешендәге фактлар буенча гражданнар мөрәжәгатьләре белән эшләүче вазыйфай затлар Россия Федерациясе законнары нигезендә хезмәт мәгълүматының һәм конфиденциаль характердагы белешмәләрен сакланышы өчен билгеләнгән тәртиптә шәхси жаваплылык тоталар.

Коррупция юнәлешендәге фактлар буенча гражданнар мөрәжәгатьләре белән эшләү тәртибе Спас муниципаль районы жирле үзидарә органнары тарафыннан норматив хокукый актлар белән билгеләнә.

9. Мөрәжәгатьне караганда граждан хокуклары

9.1. Жирле үзидарә органы яисә вазыйфай зат тарафыннан мөрәжәгатьне караганда граждан хокукына ия:

- 1) мөрәжәгатьне караучы затка дәлиләрне шәхсән үзе баян итәргә;
- 2) жирле үзидарә органының тиешле структур бүлекчәсендә яисә тиешле вазыйфай заттан язма мөрәжәгатьне теркәү турында телдән (шул исәптән телефон буенча) яисә электрон формада, шулай ук аны карау сроклары турында мәгълүмат алырга.;
- 3) мөрәжәгать кабул иткән органның вәкаләтле заты (вазыйфай зат) тарафыннан граждан тарафыннан тапшырылган икенче нөсхәдә датасын, фамилиясен һәм инициалларын күрсәтеп, язмага мөрәжәгать кабул итү фактын таныклыгына имза кую юлы белән имза кую.;
- 4) өстәмә документлар һәм материаллар тапшырырга йә аларны сорап мөрәжәгать итәргә, шул исәптән электрон формада да;
- 5) әгәр бу башка затларның хокукларына, ирекләренә һәм законлы мәнфәгатьләренә кагылмаса һәм күрсәтелгән документларда һәм материалларда дәүләт серен яисә

федераль закон белән саклана торган бүтән серне тәшкил итмәсә, мөрәжәгатьне карауга кагылышлы документлар һәм материаллар белән танышырга;

б) мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрнең асылы буенча, "Россия Федерациясе гражданны мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында" 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль законның 11 статьясында күрсәтелгән очраклардан тыш, ә "Россия Федерациясе гражданны мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында" 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль законның 11 статьясындагы 5.1 өлешендә каралган очракта, аны бирү турында мөрәжәгать нигезендә, органга яисә вазыйфай затка язма мөрәжәгатьне янадан күчерү турында хәбәрнамә, мөрәжәгатьтә куелган мәсьәләләрне хәл итү компетенциясенә кергән;

7) мөрәжәгатьне Россия Федерациясе законнары нигезендә административ һәм (яисә) суд тәртибендә карап тикшерүгә бәйле мөрәжәгать буенча кабул ителгән карарга яисә гамәлгә (гамәл кылмавына) шикаять белән мөрәжәгать итәргә;

8) мөрәжәгатьне карауны туктату турында гариза белән мөрәжәгать итәргә;

9) мөрәжәгать буенча кабул ителгән карарга шикаять бирергә;

10) вәкил хезмәтләренән файдаланырга;

11) законнарда билгеләнгән тәртиптә мөрәжәгатьне караганда органның яисә вазыйфай затның законсыз гамәлләренә (гамәл кылмауларына) китерелгән зыянны каплау һәм мораль зыянны компенсацияләүгә.

10. Гражданны мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында законнары бозган өчен жаваплылык.

10.1. "Россия Федерациясе гражданны мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында" 2006 елның 2 маендагы 59-ФЗ номерлы Федераль законны бозуда гаепле затлар "Татарстан Республикасында гражданны мөрәжәгатьләре турында" 2003 елның 12 маендагы 16-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законын Россия Федерациясе законнарында каралган жаваплылыкка тартыла.

11. Гражданны мөрәжәгатьләрен карауның билгеләнгән тәртибен гамәлгә ашыруны контрольдә тоту.

11.1. Спас муниципаль районы башлыгы Спас муниципаль районы жирле үзидарә органнында гражданны һәм вазыйфай затлар тарафыннан гражданны мөрәжәгатьләрен карау һәм кабул итү эшенең торышын тикшереп тора.

11.2. Спас муниципаль районы жирле үзидарә органны һәм вазыйфай затлар гражданны мөрәжәгатендә булган мәсьәләләрне исәпкә алуны, анализлауны һәм гомумиләштерүне уздырырга, гражданнының хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатьләрен бозу сәбәпләрен һәм шартларын бетерергә тиеш.